

Wybrane problemy polityki fiskalnej w okresie pandemii

Streszczenie

Pandemia COVID-19 wywołała znaczne zmiany we wszystkich obszarach życia społecznego i gospodarczego. Prowadzona przez państwo polityka fiskalna również musiała zostać dostosowana do nowych uwarunkowań. Przeciwdziałanie skutkom pandemii wymaga przede wszystkim zaangażowania znacznie większych wydatków publicznych, w tym wydatków z budżetu państwa. Działania w obszarze wydatków budżetu państwa zostały skorelowane z działaniami dotyczącymi dochodów budżetu państwa.

Omówione podjęte działania w obszarze polityki fiskalnej wskazują na znaczne zaangażowanie zasobów finansowych i organizacyjnych w celu przeciwdziałania skutkom pandemii. Uregulowano wiele nowych aktów prawnych, wprowadzono szereg zmian do regulacji istniejących, wyasygnowano znaczne środki finansowe.

Słowa kluczowe: polityka fiskalna, pandemia COVID-19.

Selected Problems of Fiscal Policy During the Pandemic

Summary

The COVID-19 pandemic has caused significant changes in all areas of social and economic life. The fiscal policy conducted by the state also had to be adapted to the new conditions. Counteracting the effects of the pandemic requires, first of all, the commitment of much larger public expenditure, including expenditure from the state budget. Activities in the area of state budget expenditure have been correlated with measures relating to state budget revenues.

---

* prof. zw. dr hab. Alina Majchrzycka-Guzowska, Wydział Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego, ul. Szturmowa 1/3, 02-678 Warszawa; e-mail: amajchrzycka@wz.uw.edu.pl; ORCID: 0000-0001-5314-3812

The discussed actions in the area of fiscal policy indicate a significant commitment of financial and organizational resources to counteract the effects of the pandemic. Many new legal acts have been drawn up, a number of changes to the existing regulations have been introduced, and significant funds have been allocated.

Keywords: fiscal policy, COVID-19 pandemic.

JEL: M21

Wprowadzenie

Pojęcie „pandemia”¹ oznacza epidemię o szczególnie znacznych rozmiarach, na dużym obszarze, obejmującą kraje, a nawet kontynenty. COVID-19 jest zakaźną chorobą układu oddechowego wywołaną zakażeniem wirusem SARS-CoV-2, przenoszącą się drogą kropelkową z jednej osoby na drugą. Epidemia rozpoczęła się w listopadzie 2019 r. w środkowych Chinach, w mieście Wuhan, w prowincji Hubei i rozprzestrzeniła na wszystkie kontynenty. Do tej pory na świecie zarejestrowano 219 mln przypadków zachorowań oraz 4,55 mln zgonów. Skala tej epidemii stale wzrasta, obejmując coraz to nowe obszary kuli ziemskiej (Azja, Indie, Ameryka Południowa, Brazylia). W Polsce natomiast wykryto 2,89 miliona przypadków zakażeń wirusem SARS-CoV-2, z czego ponad 75 tys. osób zmarło².

Pandemia poza wymiarem zdrowotnym oddziałuje na szereg aspektów funkcjonowania państwa, w szczególności na gospodarkę. W wyniku pandemii zostały wprowadzone restrykcje ograniczające działanie wielu branż, zwłaszcza tych opierających się na kontaktach międzyludzkich, jak: usługi, turystyka, handel, hotelarstwo, kultura i rozrywka, co ma ujemny wpływ na wielkość PKB. Pandemia ogranicza możliwość zarobkowania, a także przyczynia się do znacznego ograniczenia płynności w sektorze przedsiębiorstw.

Kryzys pandemiczny ma charakter globalny, wywołany przyczyną o charakterze egzogenicznym, co oznacza, że „czynnikiem inicjującym załamania w sferze gospodarczej nie jest działanie podmiotów gospodarujących ani polityka rządu” (Grądzalski i Guzikowski, 2020). Z uwagi na specyficzny charakter tego kryzysu nie można określić dokładnie skali załamania gospodarki, jak również zachodzi niejasność co do długości trwania epidemii. Zasadniczą cechą tego kryzysu jest zatem niepewność.

¹ Pojęcie pochodzi od greckich słów: *pan* oznaczającego „wszyscy” i *demos* – lud.

² Stan na 6 września 2021 roku.

Negatywny wpływ pandemii na gospodarkę można określić, odwołując się do podstawowych wskaźników makroekonomicznych:

- produktu krajowego brutto (PKB),
- bezrobocia,
- inflacji,
- deficytu sektora finansów publicznych,
- długu sektora finansów publicznych.

Jak wynika z danych Komisji Europejskiej w 2020 r., we wszystkich krajach członkowskich Unii Europejskiej nastąpił spadek PKB. Największy spadek odnotowano w: Hiszpanii (–11%), Grecji (–10,0%), Chorwacji (–8,9%), we Włoszech (–8,8%) i Francji (–8,3%). Na owo spadek wpływ mógł mieć fakt, że są to kraje o znaczącym udziale wpływów z usług turystycznych, sięgających prawie 60% PKB. Najmniejszy spadek PKB odnotowano na Litwie (–0,9%). Spośród krajów Europy Środkowo-Wschodniej, najniższy spadek PKB odnotowano w Polsce (–2,8%), gdzie w pozostałych krajach kształtował się na poziomie: na Węgrzech (–5,3%), w Czechach (–5,7%), w Słowacji (–5,9%). Średni spadek PKB w Unii Europejskiej wyniósł (–6,3%).

Ścisły związek ze spadkiem PKB mają wskaźniki wielkości bezrobocia, przy czym najwyższy poziom bezrobocia odnotowano w 2020 r. w Grecji (16,2%), Hiszpanii (16%), we Włoszech (9,8%), na Litwie (9,6%), w Szwecji (8,8%), we Francji (7,9%). W krajach Europy Środkowo-Wschodniej najniższe bezrobocie wystąpiło w Polsce (3,1%), podobnie w Czechach (3,2%), następnie na Węgrzech (4,9%), najwyższe w Słowacji (7,2%). Bezrobocie w Unii Europejskiej wynosiło średnio 7,3%.

Na podstawie danych Eurostatu za czerwiec 2021 r. można zauważyć, że spośród krajów UE najwyższa inflacja była na Węgrzech (5,3%), następnie – w Polsce (4,1%) i w Estonii (3,7%). Deflacja wystąpiła w Portugalii (–0,6%). W całej UE średni poziom inflacji wyniósł w czerwcu 2021 (2,2%). W sierpniu 2021 r. wg danych GUS inflacja w Polsce wyniosła już 5,4% i ma stałą tendencję wzrostową.

Pandemia przyczyniła się do wzrostu deficytu sektora finansów publicznych. Spowodowała wzrost wydatków przeznaczonych na ochronę zdrowia, m.in.: budowę i wyposażenie szpitali, zakup materiałów ochronnych, testów, a przede wszystkim szczepionek.

Dodatkowo deficyt sektora finansów publicznych wzrósł także wskutek prowadzonej na szeroką skalę polityki interwencjonizmu państwa w okresie pandemii. Zwiększyły się wydatki na inwestycje publiczne i ratowanie miejsc pracy. Do wzrostu deficytu sektora finansów publicznych przyczyniło się także finan-

sowanie zarówno potrzeb służących podtrzymaniu konsumpcji gospodarstw domowych (system zasiłków), jak i ratowania przedsiębiorstw (tarcze antykryzysowe). Jak wynika z danych Eurostatu, deficyt sektora finansów publicznych w krajach UE w 2020 r., z wyjątkiem Danii (1,1%), przekroczył traktatowy limit 3% PKB. Najwyższy deficyt odnotowano w Hiszpanii (11%), na Malcie (10,1%), w Grecji (9,7%), Włoszech (9,5%), Belgii (9,4%). Średnia wielkość deficytu finansów publicznych w Unii Europejskiej wyniosła 6,9% PKB. Nie wielkie odchylenie od średniego poziomu deficytu sektora finansów w UE wystąpiło w Polsce (7,0%).

Konsekwencją rekordowych deficytów był silny wzrost długu publicznego na obszarze prawie całej Europy. W 2020 r. w 14 krajach Unii Europejskiej przekroczył on 60% PKB. Najwyższy dług publiczny wystąpił w Grecji (205,6% PKB), we Włoszech (156% PKB), Portugalii (133,6% PKB), Hiszpanii (120% PKB). Średni dług publiczny w całej Unii Europejskiej stanowił 90,7% PKB. Dług sektora finansów publicznych Polski wyniósł 1 335,6 mld złotych, co stanowiło 57,5% PKB.

Wskutek skokowego wzrostu długu publicznego oraz deficytu finansów publicznych we wszystkich krajach Unii Europejskiej w okresie pandemii Unia Europejska zawiesiła stosowanie dotychczas obowiązujących reguł fiskalnych. Według dotychczas obowiązujących zasad udział deficytu budżetu państwa nie powinien przekraczać 3% PKB, natomiast dług publiczny 60% PKB. Według oficjalnych danych zawieszenie zostało wprowadzone do końca 2021 r. z możliwością przedłużenia na okres od dwóch do czterech lat. Zasady te jednak były i są omijane poprzez finansowanie wydatków z funduszy i środków niewchodzących w zakres finansów publicznych.

W Unii Europejskiej trwa obecnie dyskusja odnośnie do zastąpienia sztywnych reguł fiskalnych „miękkimi” standardami. Propozycja zmierza do określenia formuły w formie zaleceń. Rola Unii Europejskiej miałaby się ograniczać do monitorowania wykonania podstawowych wielkości makroekonomicznych krajów członkowskich. Poszczególne państwa nie mają jednak obowiązku ich wprowadzenia (Kołodko, 2020).

Polityka podatkowa, będąca częścią polityki fiskalnej w okresie pandemii, ma zróżnicowany charakter. Podstawowym celem polityki podatkowej jest zasilanie budżetu państwa poprzez podatki i opłaty mające w istocie charakter fiskalny. Wskazane rozwiązania prowadzą jednak do wzrostu inflacji.

Uzupełniającym celem polityki fiskalnej jest ochrona gospodarki poprzez przyjęcie rozwiązań osłonowych mających na celu zapewnienie płynności przedsiębiorstw oraz wsparcie osób fizycznych, tracących źródło zarobkowania, do których zalicza się m.in.:

- świadczenia pieniężne w podatku dochodowym od osób fizycznych – adresowane do osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą oraz zatrudnionych – „postojowe” oraz zasiłki dla osób, które utraciły pracę;
- świadczenia o charakterze rzeczowym – stosowane w odniesieniu do firm tzw. strategicznych;
- darowizny na cele lecznicze i oświatowe;
- specjalny tryb rozliczania strat covidowych;
- poszerzenie zakresu kosztów uzyskania przychodów o wydatki okołoepidemiczne.

Powyższe regulacje obowiązują do czasu odwołania pandemii.

Wymienione powyżej rozwiązania są wprowadzane w ramach tarcz anty-kryzysowych, a ich podstawę prawną stanowi ustawa z dnia 31 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (t.j. Dz.U. 2020, poz. 1842 ze zm.; dalej: ustawa COVID-19). Ma ona na celu przeciwdziałanie negatywnym skutkom gospodarczym wywołanym przez epidemię. Rozwiązania te są implementowane, a niekiedy modyfikowane w podatku dochodowym PIT albo dodatkowo wprowadzane są nowe regulacje ustawowe (podatek solidarnościowy).

Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j. Dz.U. 2020, poz. 1426 ze zm.; dalej: ustawa PIT) nie określa ani warunków, ani wysokości tych świadczeń. Są one zdefiniowane w ustawie COVID-19.

Innym rozwiązaniem przewidzianym do zastosowania w pandemii, jak i w okresie popandemicznym jest tzw. estoński CIT, który ma zachęcić do podejmowania decyzji inwestycyjnych. Uregulowano go w ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (t.j.: Dz.U. 2020, poz. 1406 ze zm.; dalej: ustawa CIT).

W rozdziale podjęto próbę określenia specyficznych celów polityki fiskalnej w okresie kryzysu pandemicznego. Występująca pandemia jest sytuacją nadzwyczajną i wymaga zastosowania dodatkowych środków w postaci wielu pakietów ochronnych, stymulujących gospodarkę, a wychodzących poza kano-ny współczesnej polityki fiskalnej. Pokrycie tych dodatkowych wydatków wymagało wprowadzeniu nowych podatków i opłat, mających pobudzić gospodarkę. Dotychczasowe priorytety polityki fiskalnej, polegające m.in. na zapewnieniu zrównoważonego wzrostu gospodarczego, ograniczaniu deficytu budżetu państwa i długu publicznego oraz zmniejszeniu stopy bezrobocia zostały uzupełnione o rozwiązania osłonowe przeciwdziałające negatywnym skutkom kryzysu

gospodarczego wywołanego pandemią COVID-19, która wstrząsnęła światem w 2020 roku.

Przystępując do badań, postawiono następujące hipotezy badawcze:

- 1) celem polityki fiskalnej prowadzonej przez państwo w okresie pandemii jest zasilenie budżetu państwa oraz wyrównanie strat poniesionych przez pracowników i przedsiębiorców wskutek zamrożenia gospodarki;
- 2) finansowanie wydatków osłonowych z Funduszu Rozwoju i Banku Gospodarstwa Krajowego i innych funduszy doprowadziło do zmniejszenia deficytu budżetu państwa i zwiększenia długu publicznego.

Przy opracowaniu rozdziału wykorzystano literaturę przedmiotu, analizę aktów prawnych, sprawozdania z wykonania budżetu państwa, dane Eurostatu oraz dane Komisji Europejskiej.

1. Rozwiązania fiskalne

W okresie pandemii w ramach rozwiązań fiskalnych wprowadzono następujące podatki i opłaty:

- a) podatek od sprzedaży detalicznej,
- b) podatek cukrowy,
- c) podatek od małych opakowań napojów alkoholowych,
- d) opłatę mocowa,
- e) ograniczenie ulgi abolicyjnej,
- f) opodatkowanie spółek komandytowych podatkiem CIT, a tym samym ich podwójne opodatkowanie.

1.1. Podatek od sprzedaży detalicznej

Podatek od sprzedaży detalicznej zaczął obowiązywać od 1 stycznia 2021 r., na podstawie ustawy z dnia 6 lipca 2016 r. (t.j.: Dz.U. 2020, poz. 1293). W 2017 r. rozwiązanie to zostało zakwestionowane przez Komisję Europejską, która uznała, że oznacza ono przyznanie niedozwolonej korzyści „zbyt nisko opodatkowanym” małym przedsiębiorstwom, co stanowiło pomoc państwa. W efekcie pobór podatku został zawieszony. Ostatecznie 17 marca 2021 r. TSUE wydał wyrok stwierdzający, że podatek ten nie narusza prawa UE w zakresie pomocy publicznej.

Zgodnie z obowiązującą wersją ustawy jej przepisy stosuje się do przychodów ze sprzedaży detalicznej osiągniętych od 1 stycznia 2021 roku.

Podatnikami podatku od sprzedaży detalicznej są sprzedawcy detaliczni, czyli podmioty dokonujące na terytorium Polski, w ramach działalności gospodarczej, odpłatnego zbywania towarów konsumentom na podstawie umowy zawartej w lokalu przedsiębiorstwa lub poza nim (z wyłączeniem niektórych kategorii towarów, takich jak np. paliwa stałe, leki, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia oraz wyroby medyczne refundowane ze środków publicznych).

Opodatkowaniu podlega osiągnięta w danym miesiącu kwota przychodów ze sprzedaży detalicznej. Przychód ze sprzedaży detalicznej określa się na podstawie ewidencji przy użyciu kas rejestrujących oraz sprzedaży niezaewidencjonowanej (w przypadku korzystania ze zwolnień z obowiązku prowadzenia ewidencji). Przychód ze sprzedaży detalicznej nie obejmuje należnego podatku od towarów i usług. Przychód osiągnięty w danym miesiącu zostaje pomniejszony o kwoty wypłacone z tytułu zwrotu po odliczeniu podatku od towarów i usług.

Obowiązek podatkowy powstaje z chwilą osiągnięcia w danym miesiącu przychodu ze sprzedaży detalicznej.

Stawki podatku wynoszą:

- 1) 0,8% podstawy opodatkowania – w części, w jakiej podstawa opodatkowania nie przekracza kwoty 170 000 000 zł;
- 2) 1,4% nadwyżki podstawy opodatkowania ponad kwotę 170 000 000 zł – w części, w jakiej podstawa opodatkowania przekracza kwotę 170 000 000 zł.

W konsekwencji, jeżeli podstawa opodatkowania w danym miesiącu przekracza 170 000 000 zł, kwota podatku za dany miesiąc wynosi sumę 1 366 000 (tj. 170 000 000 razy 0,8% oraz 1,4% nadwyżki podstawy opodatkowania ponad kwotę 170 000 000 zł).

Podatnicy są natomiast obowiązani, bez wezwania właściwego organu podatkowego, do:

- złożenia właściwemu dla podatnika naczelnikowi urzędu skarbowego deklaracji podatkowej o wysokości podatku, sporządzonej według ustalonego wzoru;
- obliczania i wpłacania podatku na rachunek urzędu skarbowego – przy pomocy którego właściwy dla podatnika naczelnik urzędu skarbowego wykonuje swoje zadania – za miesięczne okresy rozliczeniowe, w terminie do 25 dnia miesiąca następującego po miesiącu, którego podatek dotyczy.

Sprzedawcy detaliczni, których miesięczny przychód ze sprzedaży nie przekracza kwoty 17 000 000 zł, nie składają deklaracji podatkowej o wysokości podatku.

1.2. Podatek cukrowy

Podstawę prawną podatku cukrowego stanowi ustawa z dnia 14 lutego 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z promocją prozdrowotnych wyborów konsumentów (Dz.U. 2020, poz. 1492). Ustawa ta wprowadziła do krajowego systemu podatkowego (od 1 stycznia 2021 r.) opłatę od środków spożywczych³. Przepisy dotyczące opłaty zostały dodane do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t.j. Dz.U. 2019, poz. 2365 ze zm.), określając zasady ustalania i pobierania opłaty od napojów z dodatkiem substancji o właściwościach słodzących oraz kofeiny i tauryny. Przy czym nową opłatą objęte jest wprowadzanie na krajowy rynek napojów z dodatkiem:

- cukrów będących monosacharydami lub disacharydami oraz środków spożywczych zawierających te substancje oraz substancji słodzących⁴;
- kofeiny lub tauryny.

Zakres podmiotowy opłaty obejmuje osoby fizyczne, osoby prawne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej będące:

- podmiotami sprzedającymi napoje do punktów sprzedaży detalicznej albo prowadzącymi sprzedaż detaliczną napojów w przypadku: producenta, podmiotu nabywającego napoje w ramach wewnątrzspółnotowej dostawy towarów lub importerów napoju;
- zamawiającymi, w przypadku gdy skład napoju objętego opłatą stanowi element umowy zawartej przez producenta a dotyczącej produkcji tego napoju dla zamawiającego (obowiązek ten spoczywa wyłącznie na zamawiającym, a producent musi zgłosić na piśmie informację o zawarciu umowy do organu właściwego w sprawie opłaty nie później niż w dniu powstania obowiązku zapłaty opłaty).

Obowiązek zapłaty opłaty powstaje z dniem wprowadzenia na rynek krajowy napoju. Ustawodawca określił, że „wprowadzanie na rynek krajowy napojów” to sprzedaż napojów przez podmioty obowiązane do zapłaty opłaty, do pierwszego punktu, w którym jest prowadzona sprzedaż detaliczna napojów przez: producenta, zamawiającego, podmiot nabywający napoje w ramach wewnątrzspółnotowej dostawy towarów lub importera napoju.

³ Pewne kontrowersje budzi też fakt zamiennego stosowania przez ustawodawcę terminów „podatek” i „opłata”, chociaż w teorii finansów pojęcia te są odróżniane. Cechą charakterystyczną opłaty jest jej ekwiwalentność.

⁴ Por. rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1333/2008 z 16 grudnia 2008 r. w sprawie dodatków do żywności (Dz. Urz. UE L 354 z 31.12. 2008 str. 16, z późn. zm.).

Przez sprzedaż detaliczną rozumie się dokonywanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w ramach działalności gospodarczej zbywcy, odpłatnego zbywania towarów konsumentom na podstawie umowy zawartej w lokalu przedsiębiorstwa i poza lokalem przedsiębiorstwa w rozumieniu ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta (t.j. Dz.U. 2020, poz. 287) także w przypadku, gdy zbywaniu towaru towarzyszy świadczenie usługi niezawidencjonowanej.

Opłacie nie podlegają zaś przykładowo wprowadzone na rynek krajowy napoje będące wyrobami medycznymi, suplementami diety czy żywnością specjalnego przeznaczenia medycznego.

Sam podatek cukrowy został podzielony na część stałą oraz zmienną. Opłata stała wynosi 50 gr za litr napoju z dodatkiem cukru lub substancji słodzącej, a w przypadku napoju z dodatkiem substancji aktywnej (kofeina lub tauryna) – 10 gr. W przypadku napojów z dodatkiem cukru lub substancji słodzących występuje dodatkowo opłata zmienna w wysokości 5 gr za każdy gram cukru powyżej 5 gram/100 ml w przeliczeniu na litr napoju.

Podmioty obowiązane do zapłaty muszą składać w postaci elektronicznej informację, opatrzoną podpisem kwalifikowanym, według wzoru ustalonego przez ministra właściwego (np. finansów publicznych) oraz obliczać i wносить opłatę w terminie do 25 dnia miesiąca następującego po miesiącu, którego dotyczy informacja na rachunek właściwego naczelnika urzędu skarbowego. W przypadku niedokonania opłaty w terminie, naczelnik urzędu skarbowego ustali, w drodze decyzji, dodatkową opłatę sankcyjną.

Wpływy z opłaty cukrowej w wysokości 96,5% są przekazywane na rachunek bankowy Narodowego Funduszu Zdrowia, natomiast pozostałe 3,5% zasila budżet państwa. W uzasadnieniu do ustawy wprowadzającej opłatę cukrową wskazano, że NFZ przeznaczy te środki na działania o charakterze edukacyjnym, profilaktycznym oraz na świadczenie opieki zdrowotnej związane z utrzymaniem i poprawą stanu zdrowia świadczeniobiorców. Dotyczy to w szczególności zwalczania chorób rozwijających się na tle niewłaściwych wyborów i zachowań zdrowotnych, przede wszystkim nadwagi i otyłości.

Podatek ma charakter pośredni. Oznacza to, że faktyczny ciężar podatku poniosą konsumenci na skutek podniesienia cen przez producentów i doliczenia kwoty podatku do ceny napoju. Polska Federacja Producentów szacuje wzrost cen napojów o ok. 40%.

Motywacje warunkujące wprowadzenie tego podatku pod względem psychologicznym i medycznym są w pełni uzasadnione. Nadmierne spożycie napojów zawierających cukier lub substancje słodzące i energetyczne z dodatkiem kofeiny i tauryny przyczyniają się do wzrostu chorób cywilizacyjnych (otyłość,

miażdżycy). Jednak, jak wynika z danych statystycznych krajów, które wprowadziły tego typu opłaty (Francja, Finlandia, Węgry, Wielka Brytania), wzrost cen tego rodzaju napojów nie powoduje spadku popytu. W związku z tym wprowadzenie tej regulacji przede wszystkim przyniesie efekt fiskalny.

1.3. Podatek od małych opakowań napojów alkoholowych (do 300 ml)

Podstawę prawną tego podatku stanowi ustawa z 14 lutego 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z promocją prozdrowotnych wyborów konsumentów (Dz.U. 2020, poz. 1492) zmieniająca ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (t.j.: Dz.U. 2021, poz. 1119). Przedmiotem opodatkowania jest opłata od sprzedaży małych opakowań napojów alkoholowych (nieprzekraczających 300 ml).

W wyniku zmian w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi do kategorii opłat za zezwolenie na obrót hurtowy została dodana opłata dotycząca zaopatrywania w napoje alkoholowe o ilości nominalnej nieprzekraczającej 300 ml przedsiębiorców posiadających zezwolenie na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży.

Zobowiązani do zapłacenia podatku od sprzedaży alkoholu w małych opakowaniach są przedsiębiorcy, którzy mają zezwolenie na hurtowy obrót alkoholem. Dotyczy on także hurtowni, które zaopatrują innego przedsiębiorcę prowadzącego sprzedaż detaliczną alkoholu do spożycia alkoholu poza miejscem sprzedaży (głównie sklepy, stacje benzynowe). Podatek ten nie dotyczy sprzedawcy alkoholu przeznaczonego do spożycia na miejscu, np. w pubach czy restauracjach.

Opłata wynosi 25 zł od jednego litra 100% alkoholu sprzedawanego w opakowaniach o objętości do 300 ml, co w praktyce oznacza:

- 1zł od 100 ml wódki 40%,
- 2 zł od 200 ml wódki 40%,
- 0,88 zł od 250 ml wina 14%.

Podatek ten płacony jest za okresy półroczne, termin zapłaty oznaczony jest zaś do końca miesiąca następującego po zakończeniu półrocza na rachunek urzędu skarbowego właściwego ze względu na miejsce zamieszkanie lub siedzibę firmy. W przypadku niezapłacenia w terminie naliczone są opłaty sankcyjne.

W tym samym terminie podatnik jest zobowiązany do złożenia elektronicznej informacji za dany okres, która obejmuje:

- okres, za który opłata jest składana;